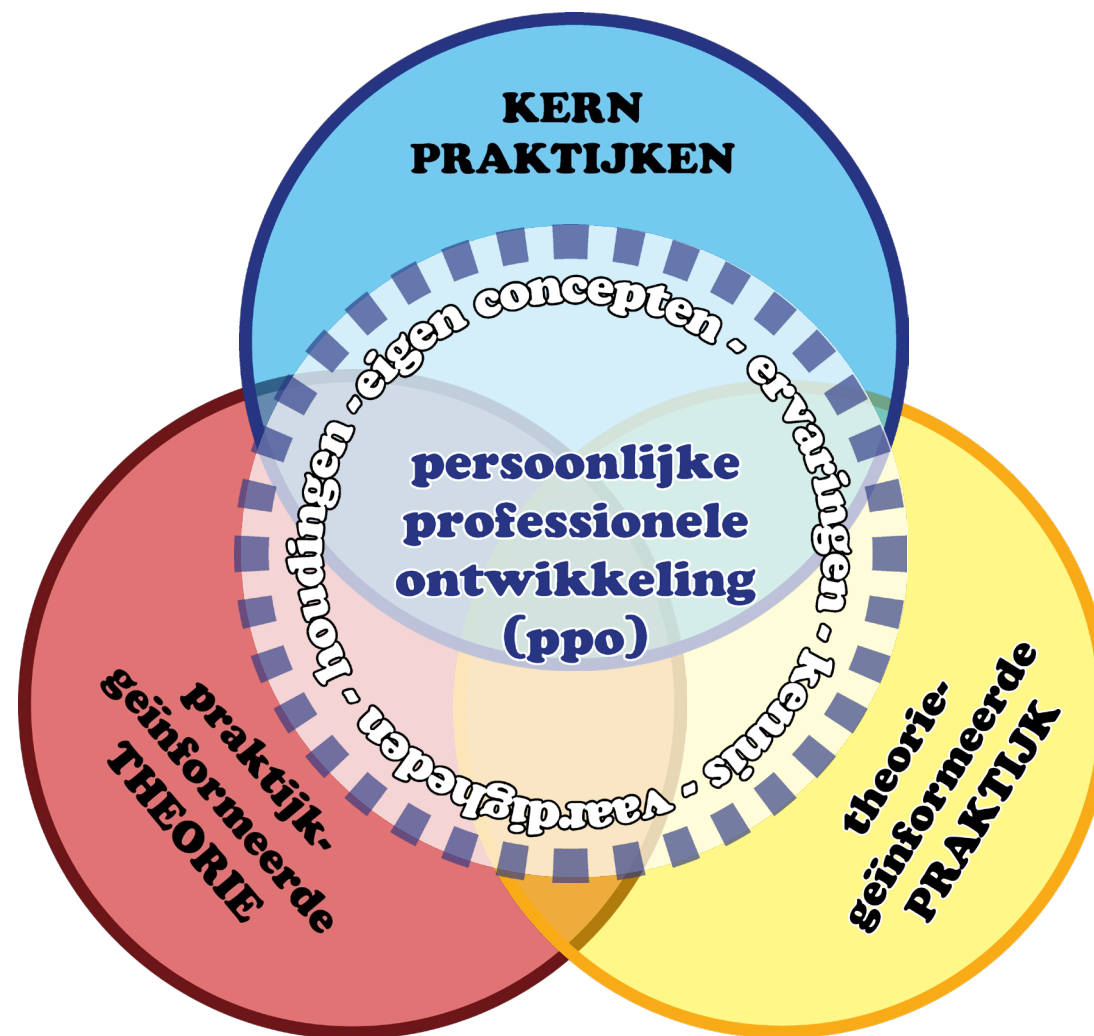

Opleidingsmodel Leerkracht basisonderwijs

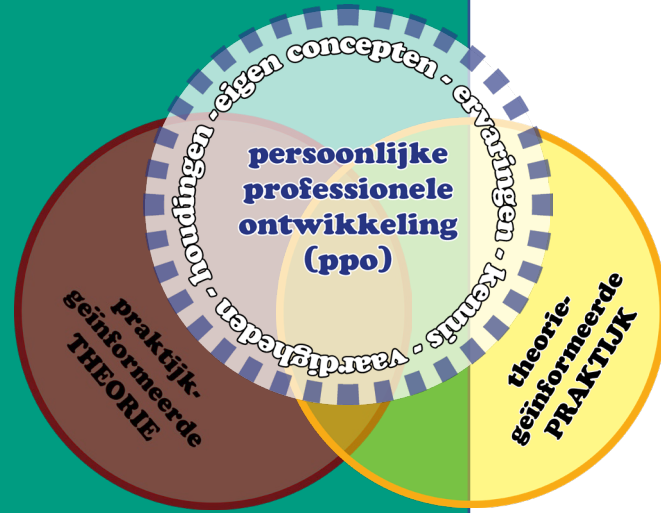

Michiel Janssens
m.j.p.janssens@saxion.nl

Kernpraktijken

Essenties van het leraarschap

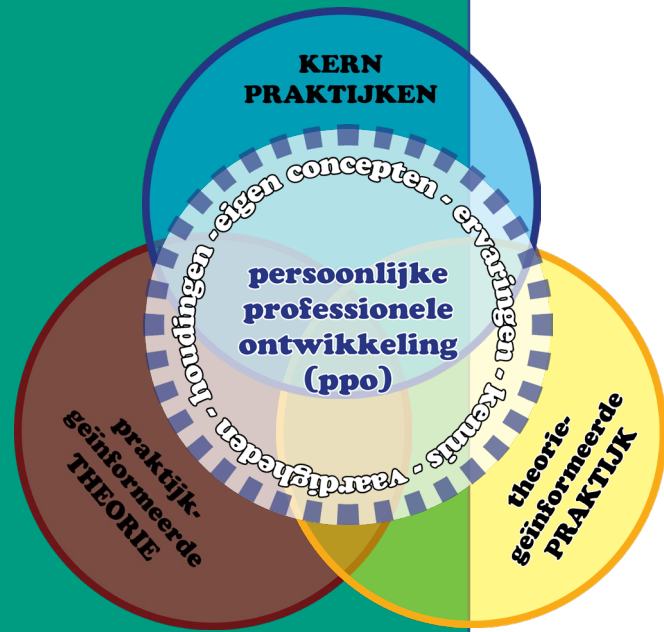

Authentiek: Kennis, vaardigheden en houdingen die iedere dag door leerkrachten ingezet worden in de onderwijspraktijk en waarin je je kunt ontwikkelen (doelbewuste oefening).

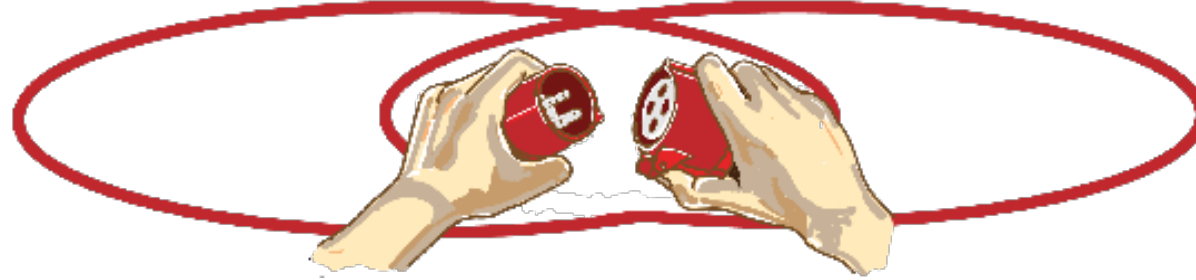
Complex: Een kernpraktijk doet recht aan de complexiteit van de onderwijspraktijk (spanningsvelden).

Integrerend: In een kernpraktijk worden theorie, praktijk en eigen opvattingen/ concepten verbonden.

Michiel Janssens
m.j.p.janssens@saxion.nl

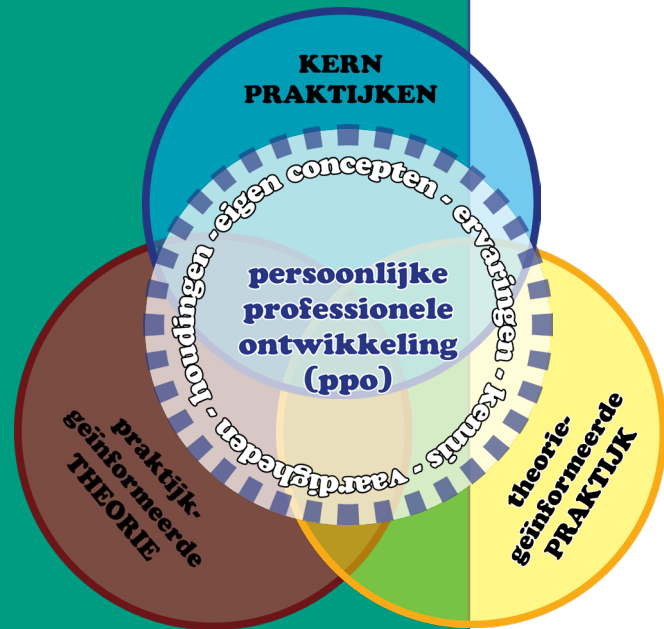
SPANNINGSVELDEN

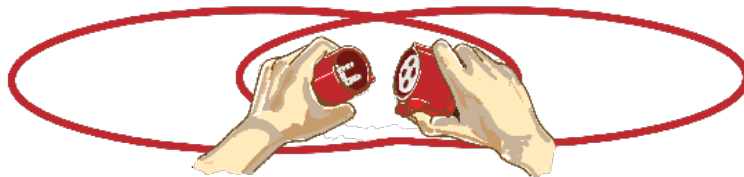
“Het handelen in spanningsvelden is kenmerkend voor de professionaliteit van de leraar, het raakt de kern van het leraarschap.” (Onderwijsraad, 2013)

Dit wil zeggen:

- Er is vaak geen blauwdruk voor wat de beste manier van handelen is in een onderwijssituatie.
- Er zijn alternatieven waaruit je ieder keer opnieuw een keuze moet maken.
- Soms zijn dat uitersten die beide waar of waardevol kunnen zijn.
- Leraren ervaren daarom regelmatig dilemma's bij het handelen: wat moet je doen, wat is het beste?
- Het is de kunst om een balans te vinden tussen verschillende alternatieven (contact maken).

SPANNINGSVELDEN

Voorbeelden:

Persoonlijke betrokkenheid in de omgang met leerlingen.	Professionele distantie in de omgang met leerlingen.
Consequent hanteren van regels voor alle leerlingen.	Regels afstemmen op individuele leerlingen en situaties.
Leerkrachtgestuurd onderwijs.	Leerlinggericht onderwijs.
De leerlingen inleiden in een gemeenschappelijke cultuur.	Rekening houden met verschillende culturele achtergronden van leerlingen.
De beschikbare middelen, tijd en aandacht eerlijk onder alle kinderen verdelen.	Rekening houden met de speciale behoeften van individuele leerlingen.
Op systematisch wijze aanbieden van verschillende vakgebieden.	Verschiede vakgebieden op een betekenisvolle wijze integreren.
Gericht zijn op basisvaardigheden en op de ontwikkeling van kennis.	Gericht zijn op expressieve en creatieve gebieden van het curriculum.
Aansluiten bij leef- en belevingswerelden.	Leerlingen inleiden in nieuwe werelden.
Doel van onderwijs is leerlingen inhoudelijke kennis en vaardigheden bijbrengen	Doel van onderwijs is het leren van leerlingen te ontwikkelen.

Michiel Janssens
 m.j.p.janssens@saxion.nl

KERN
PRAKTIJEN

persoonlijke
professionele
ontwikkeling
(ppo)

theorie-
geïnformeerde
PRAKTIJK

KERN
PRAKTIJK

1

Kennismaken met lesgeven

Kernpraktijk 1

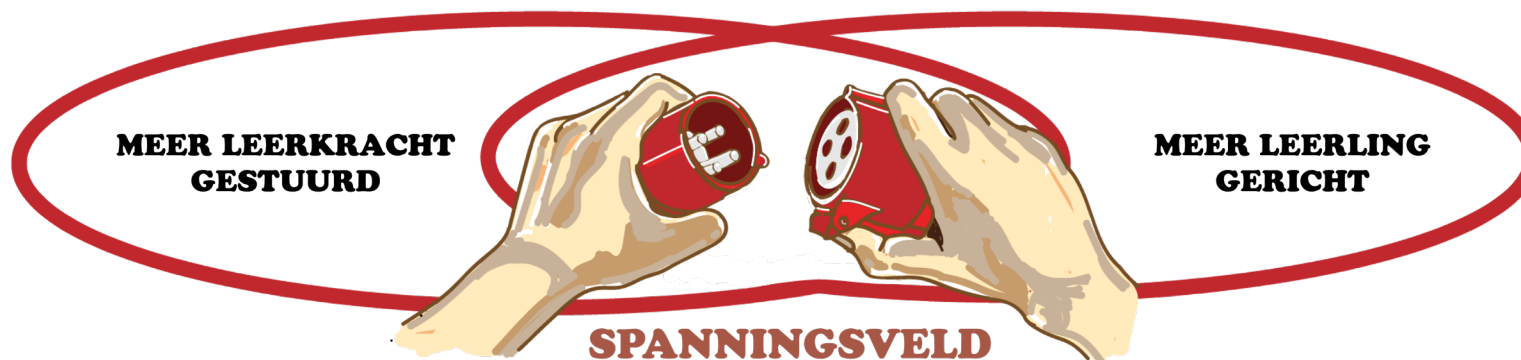
Michiel Janssens
m.j.p.janssens@saxion.nl

Kernpraktijk 1

Kennismaken met lesgeven

In deze kernpraktijk leren studenten verschillende manieren waarop je onderwijs kunt ontwerpen, uitvoeren en evalueren:

- A. (Meer) leerkrachtgestuurd onderwijs waarbij de instructie van de leerkracht het startpunt vormt voor de les (bijvoorbeeld directe instructie).
- B. (Meer) leerlinggericht onderwijs waarbij betekenisvolle activiteiten van leerlingen het startpunt vormen voor de les.

Michiel Janssens
m.j.p.janssens@saxion.nl

KERN
PRAKTIJEN

persoonlijke
professionele
ontwikkeling
(ppo)

theorie-
geïnformeerde
PRAKTIJK

KERN
PRAKTIJK

2

Leerstof kiezen en vertalen

Inleiding

Figuur 1: The Art Teacher - Russbelt Guerra Carranza - 2018 (fragment)

Michiel Janssens
m.j.p.janssens@saxion.nl

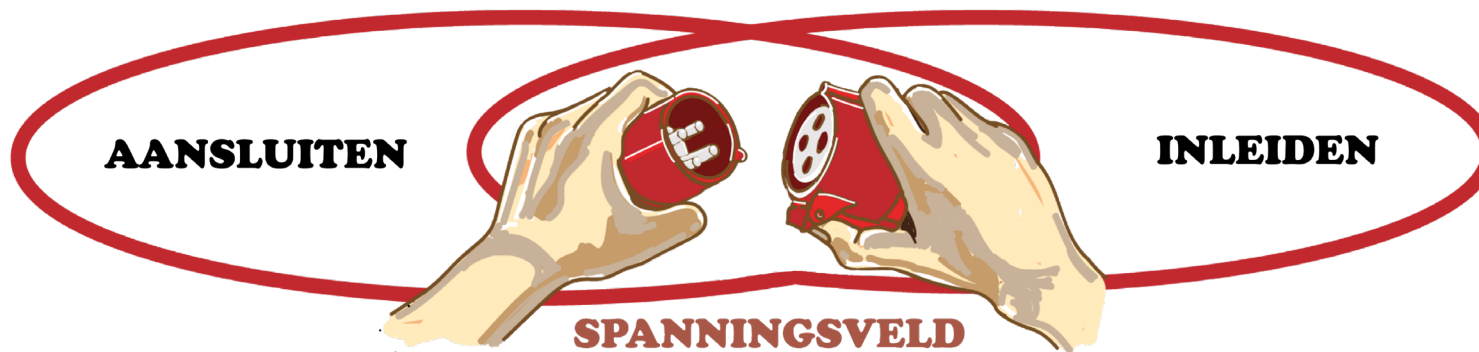
SAXION
HOGESCHOOL

Kernpraktijk 2

Leerstof kiezen en vertalen

In deze kernpraktijk leren de studenten verschillende manieren waarop keuzes gemaakt worden m.b.t. de leerstof en de manieren waarop leerstof aangeboden kan worden:

- A. door aan te sluiten bij leef- en belevingswerelden van leerlingen en ontwikkelingsfasen van leerlingen;
- B. door leerlingen in te leiden in nieuwe en onbekende werelden die juist wat verder van ze af staan.

Michiel Janssens
m.j.p.janssens@saxion.nl

Kernpraktijk 3

Ontwikkeling van leren

In deze kernpraktijk leren de studenten verschillende manieren waarop zij leerlingen kunnen helpen bij het leren:

- A. door goede voorwaarden te scheppen om leren mogelijk te maken;
- B. door bewust leerstrategieën in te zetten zodat leerlingen de leerstof op verschillende manieren kunnen verwerken;
- C. door leerlingen te helpen betere leerders te worden.

Michiel Janssens
m.j.p.janssens@saxion.nl

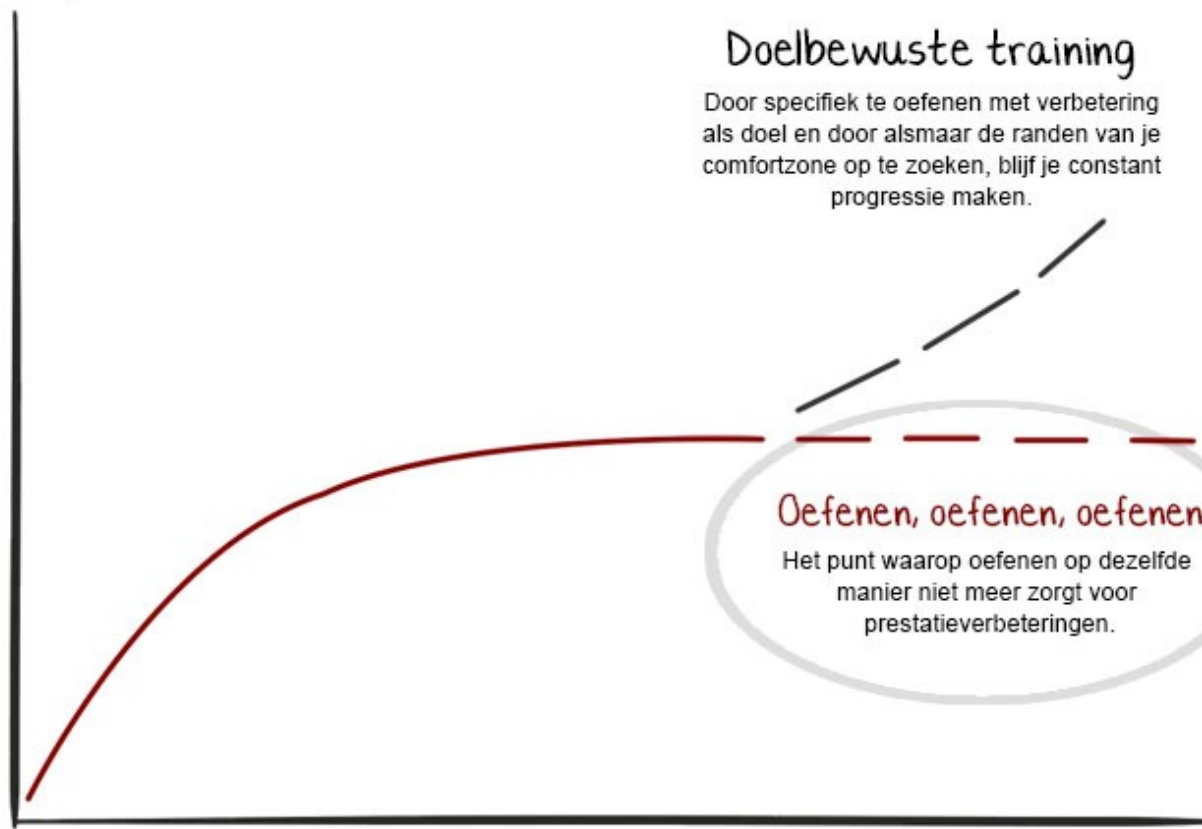

Doelbewuste oefening

Vaardigheid

Doelbewuste training

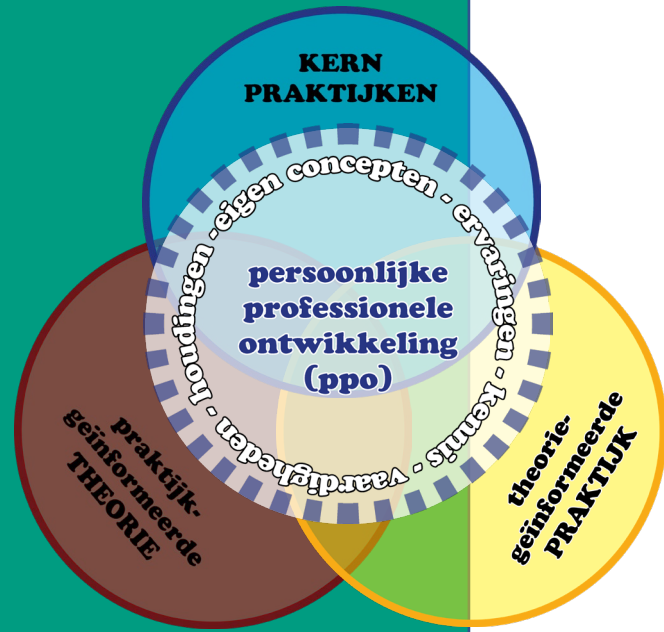
Door specifiek te oefenen met verbetering als doel en door alsmear de randen van je comfortzone op te zoeken, blijf je constant progressie maken.

Oefenen, oefenen, oefenen

Het punt waarop oefenen op dezelfde manier niet meer zorgt voor prestatieverbeteringen.

Tijd

Michiel Janssens
m.j.p.janssens@saxion.nl

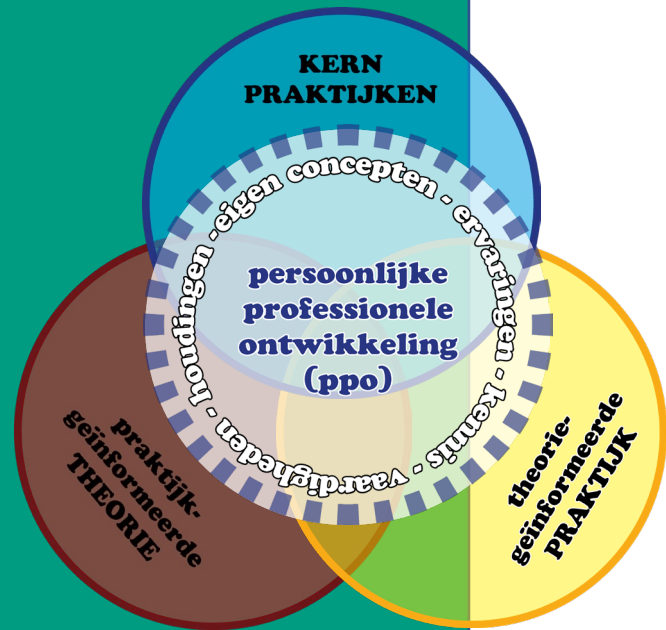

Doelbewuste oefening

Kenmerken van doelbewuste oefening.

1. Je hebt een doel: je wilt je eigen prestaties verbeteren
2. Je maakt een voorstelling bij wat je wilt bereiken (mentaal model).
3. Je denkt vooraf goed na over wat je wilt verbeteren en maakt een plan.
4. Focus: kies één techniek
5. Je komt uit je comfortzone (no pain, no gain)
6. Je oefent regelmatig en herhaaldelijk.
7. Je krijgt informatieve feedback van experts (je mentor, opleider).

SAXION

ONDERWIJSONTWERP LEERLINGGERICHT ONDERWIJS - basismodel

Leerjaar: _____
 Groep: _____
 Datum: _____
 Vakgebied: _____

Naam student: _____
 Naam mentor: _____
 Naam schoolopleider: _____
 Onderwerp van de les: _____

DOELSTELLING(EN)

Lesdoel: Wat moeten de leerlingen aan het einde van de les kennen en kunnen? Wat is het concrete doel en bij welk algemeen doel hoort dit?
 Evaluatie: Op welke manieren kan zichtbaar worden dat het lesdoel bereikt is?

BEGINSITUATIE(S)

Wat is het vertrekpunt van de leerlingen ten aanzien van de doelstelling(en)?
 Welke inschatting maak je ten aanzien van wat de kinderen kennen, kunnen, voelen en weten met betrekking tot je doelstelling(en)?

LEERDOELEN VOOR JEZELF

Wat ga je aan werken ten aanzien van je eigen vaardigheden met betrekking tot de doelstelling(en)?

ONDERWIJSONTWERP DIRECTE INSTRUCTIEMODEL - basismodel

Naam student: _____
 Naam mentor: _____
 Naam schoolopleider: _____
 Onderwerp van de les: _____

DOELSTELLING(EN)

Lesdoel: Wat is het eindpunt voor de leerlingen in deze les? Wat moeten de leerlingen aan het einde van de les kennen en kunnen? Wat is het concrete doel en bij welk algemeen doel hoort dit?
 Evaluatie: Op welke manieren kan zichtbaar worden dat het lesdoel bereikt is?

BEGINSITUATIE(S)

Wat is het vertrekpunt van de leerlingen ten aanzien van de doelstelling(en)?
 Welke inschatting maak je ten aanzien van wat de kinderen kennen, kunnen, voelen en weten met betrekking tot je doelstelling(en)?

LEERDOELEN VOOR JEZELF

Waar ga je in deze les aan werken ten aanzien van je eigen vaardigheden met betrekking tot de verschillende stappen en technieken van het directe instructiemodel? Aan welk persoonlijk leerdoel ga je werken en op welke manier? Van wie (en hoe) krijg je feedback? Wanneer heb je je doel behaald?

KOPPELING THEORIE

Welke theorie die aangeboden is op de Pabo of die je zelf hebt gevonden pas je toe in dit onderwijsontwerp? Beschrijf het beknopt.

Uitleggen
 Modellen (voordoen en hardop denken)
 Betrekken en activeren
 Controle van begrip
 Begeleid (in) oefenen
 Succes laten ervaren
 Differentiëren
 Leerlingactiviteiten begeleiden
 Reflecteren met leerlingen

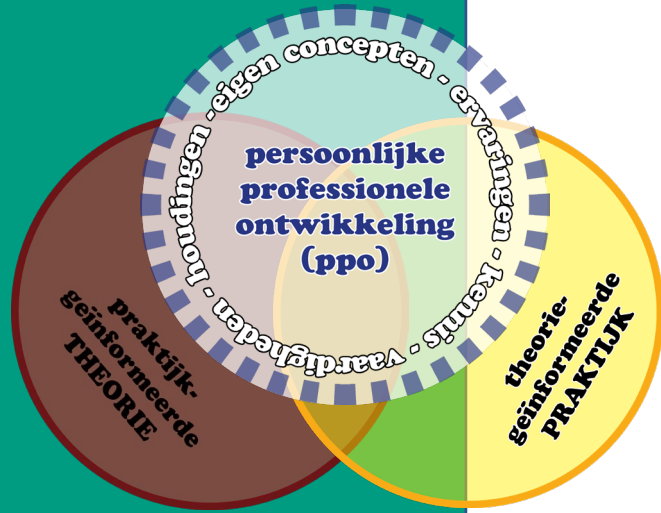
Michiel Janssens
 m.j.p.janssens@saxion.nl

Kernpraktijken

Essenties van het leraarschap

Workshop:

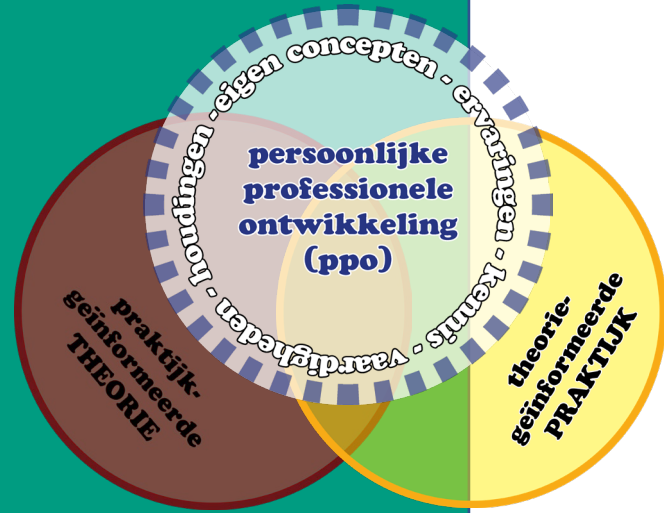
- Op welke manieren bereiden we op de pabo de studenten voor op het werken aan de kernpraktijk?
- Op welke manieren kunnen we studenten begeleiden bij het werken aan de kernpraktijk op de opleidingsscholen?

Michiel Janssens
m.j.p.janssens@saxion.nl

Kernpraktijken

Essenties van het leraarschap

De studenten hebben bijna iedere week een bijeenkomst KP en PPO waar zij in kleine groepen het werken aan de kernpraktijk voorbereiden en bespreken.

Pabo:

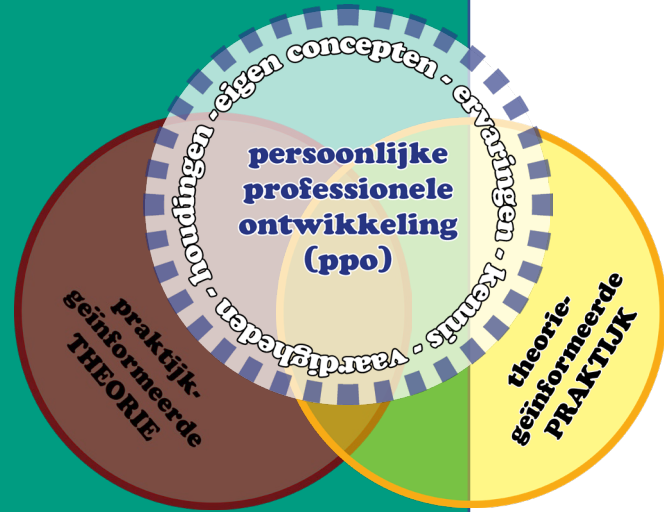
- **Uitleg van de kernpraktijk**
- **Verdieping: achtergronden van de kernpraktijk**
- **Activiteiten voorbereiden voor de kernpraktijk**
- **Presenteren van (deel)opdrachten, onderwijsontwerpen, filmopnames, observaties, interviews.**
- **Feedback geven en ontvangen.**
- **Reflectie en discussie.**

Michiel Janssens
m.j.p.janssens@saxion.nl

Kernpraktijken

Essenties van het leraarschap

De studenten hebben binnen de twee dagen stage, een dagdeel de ruimte om aan de kernpraktijk te werken, binnen en buiten de klas.

Opleidingschool:

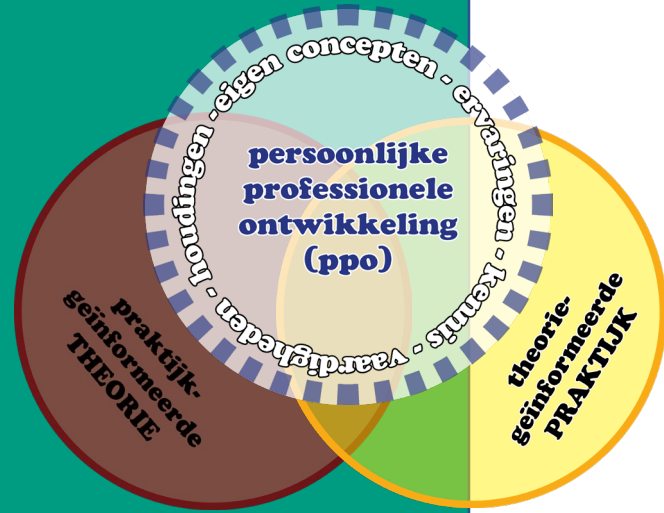
- **Onderwijs voorbereiden voor de kernpraktijk**
- **Onderwijs uitvoeren voor de kernpraktijk en doelbewust oefenen.**
- **Onderwijs evalueren voor de kernpraktijk**
- **Filmopname bekijken en reflecteren.**
- **Observeren, gesprekje voeren met leerlingen, etc.**
- **Op bezoek gaan bij medestudent, een andere klas, een andere school.**

Michiel Janssens
m.j.p.janssens@saxion.nl

Kernpraktijken

Essenties van het leraarschap

De studenten hebben binnen de twee dagen stage, een dagdeel de ruimte om aan de kernpraktijk te werken, binnen en buiten de klas.

- “Dagdeel” geeft de tijd aan die studenten nodig hebben om aan de kernpraktijk te werken. Het is geen vast moment in de week, het kan verspreid over de stagedagen plaatsvinden.
- De meeste activiteiten kunnen door de studenten zelfstandig en in de eigen groep uitgevoerd worden.
- In overleg met de mentor en opleider kunnen er eventueel activiteiten buiten de klas plaatsvinden (gesprekje leerlingen in de gang, op bezoek bij een medestudent, observatie les van andere leerkracht, etc.).

Michiel Janssens
m.j.p.janssens@saxion.nl